

Túl az amatőrségen: a Pécsi Vonósok és egy fuvola-zongora kettős koncertjei

Két nagyszerű, az amatőrségen messze túlmutató koncertet hallhattam a közelmúltban, mely nemcsak bátor és különleges műsorválasztásával, de előadási színvonalával is nagyjából felülmúlta várakozásomat. Rónaszéki Mónika Mária fuvola- és Timkó János zongoraművész a Szent Mór Iskolaközpont dísztermében tartott november 9-i kamaraestje és a Győri Kornél vezette Pécsi Vonósok CD-felvétellel „nehezített” november 13-i a Kodály Központban megtartott hangversenye egyaránt tartalmazott barokk és kortárs zenei ritkaságokat és kihívásokat és egy csipetnyi romantikát is.

.....

Nem mindennapi vállalkozásba fogott a Győri Kornél vezette Pécsi Vonósok együttese, amikor felvállalta, hogy november 13-i – a Pécsi Civil Projekt pályázat keretében elnyert támogatással a Pécsi Vonósok Közhasznú Egyesület és a Kodály Központ szervezésében, a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft. támogatásával – a Kodály Központban megrendezett koncertjüket CD-felvétellel kötötte egybe. Mégis nagyon jól tette, hogy belevágott ebbe a nem csak amatőr együttesek, de még a profik számára is komoly kihívásba, hiszen az élő előadás – az esetleges „varázs” mellett – sok esetlegességet, buktatót, kisebb-nagyobb hibát rejthet magában. Az eredmény ugyanis – legalábbis az élő koncertprodukció első hallás utáni megítélése szerint – több mint dicséretes, hát még ha figyelembe vesszük, hogy a kamarazenekari irodalom négy nagy korszakát felmutató zenetörténeti teljességből választott műsorral léptek fel, melyhez társként megnyerték a Művészeti Gimnázium és Szakközépiskola Murin Jarosláv által vezetett Vonószenekezt is. Persze arról se feledkezzünk meg, hogy a Mihályi István és Marosy László által 1975-ben a Pécsi Ifjúsági Ház Vonószenekezt megalakult együttes, melyet két évtizede vezet a Pannon Filharmonikusok nagybőgőművésze, Győri Kornél – az ezredfordulóig Árvai Attilával közösen – korábban is vállalta a fő iránynak tekintett barokk korszak mellett 20. századi kortárs szerzők, közte pécsiek (Tillai Aurél, Ivasivka Mátyás, Horváth Mihály) műveinek előadását.

A mostani koncert a Vivaldi-kortárs velencei olasz barokk komponista, a napjainkban főleg versenyműveiről ismert Benedetto Marcello/1686-1739/ egyik nálunk ismeretlen oratóriumának /Il pianto e il riso delle quattro stagioni („A négy évszak fájdalmai és örömei”) / 3 tételes Szimfóniájával kezdődött. A jól kontrasztáló karakterű tételek megformálása az amatőr zenekaroktól elvárhatónál messze jobban sikerült, mondhatni a legjobb magyar kamarazenekarok színvonalát közelítően szép összjátékot hallhattunk a különböző szólamoktól, melyből a két hegedűs szólam emelkedett ki, de a mély vonósok(csellók, nagybőgők) is jól szóltak. De ne feledkezzünk meg a két remek szólista, Scherer Beatrix csemballista és Balatoni Sándor orgonista ragyogó teljesítményéről sem, melyek együttes akusztikus hangzásélménye is nagyszerű volt.

A koncert másik különlegessége – mondhatni első igazi zenei csemegéje – Johann Sebastian Bach d-moll kéthegeđűs versenyművének kuriózumszámba menő előadása jelentette. A szólókat ugyanis a Pannon Filharmonikusok egyik muzsikusházaspárja, Góthné Varga Ágnes hegedűs és Góth Tamás ütős játszotta, utóbbi vibrafonon. Az előadás elsősorban a két hangszer remek hangszín-kombinációs lehetőségei és az együtt-játék egymásra maximálisan figyelő finomságainak szépsége miatt marad emlékezetes. Utóbbi még azt is korrigálta némileg, hogy a „natúrban” játszó első hegedűt az elektromosan erősített vibrafon „második hegedű szólama” néha természetes módon „felülmúlta” dinamikailag, ami leginkább a valódi hegedűst zavarhatta kissé. Góthné Varga Ágnes azonban néhány apróbb pontatlanságtól eltekintve jól oldotta meg zenekari hegedűsnél – ettől a különleges apparátustól függetlenül is – komoly kihívásnak számító feladatát, Góth Tamás pedig nemcsak a „partneri szerepben” remekelt, de illúziót keltően idézte fel a bennünk élő 2. hegedűszólam hangzását, ami a két hangszer eltérő karaktere miatt nem volt könnyű feladat. A lassú tétel egésze és néhány mindkét hangszer magas regiszterében való játék szépsége emelkedett ki a produkció egészéből, melyhez a Pécsi Vonósok is alapvetően érzékeny kísérőként csatlakoztak.

A koncert első felét Felix Mendelssohn-Bartholdy /1809-1847/ 12 és 14 éves kora között komponált 12 vonósszimfóniájának egyik legnépszerűbb darabja, a No.10-es h-moll zárta, mely ha még nem is ér föl az 5 nagy szimfónia /a c-moll, a Dicsőítőének, a Skót, az Olasz és a Reformáció/ nagyságához és összetettségéhez, azért az elődök hagyományainak megidézése mellett már nem keveset felmutat Mendelssohn későbbi stílusának jegyeiből is. A Pécsi Vonósok /koncertmester: Horváth Ferenc/ alapvetően jó ritmikai játékot produkáltak, még a nehezebb, virtuózabb részekben is, talán egy kicsit a dinamika lehetett volna „sarkosabb”, azaz a halk részek még finomabban kidolgozottak, de ez mit sem von le a produkció egészének jó színvonalából.

A Pécsi Vonósok koncertjének második felét egy igazi zenei szenzáció nyitotta: Wolfgang Amadeus Mozart /1756-1791/ 20 évesen, 1776/77 fordulóján 4 zenekarra (!) komponált D-dúr Notturnója (K.286), melyhez a Pécsi Művészeti Gimnázium és Szakközépiskola Murin Jarosláv által vezetett vonósszenekarát hívta meg társul az együttes, kiegészítve a Pannon Filharmonikusok kiváló kürtöseivel és néhány növendékükkel, akik különösen a mű 3.tételében remekeltek.

A produkció egésze azonban attól marad emlékezetes, hogy a Kodály Központ remek akusztikáját most a koncertterem egészében megtapasztalhattuk, lévén, hogy a színpadon helyet foglaló 2 zenekar mellett a mintegy 4-500 főnyi közönség mögött – és részben között – foglalt helyet a másik 2 együttes, s a Mozart által – korábbi zenei történelmi előzmények, Lassus, Michael és Joseph Haydn nyomán, de – önálló invencióval kialakított echo-technika és visszhang-hatás ha kissé didaktikusan is, de kedvesen-kedélyesen, remekül érvényesült. Az összefogás nagyságát mutatja, hogy nemcsak a 8 kürtös „szerepére”, de a többi vonósszólaméra is erősítést kellett kapnia a Pécsi Vonósoknak, mely a produkció egészében vitte a „zenekari prímet”, mely híven tükrözte Mozart szándékát is, hiszen a népszerű

Serenata notturnával ellentétben itt a főszerep az első zenekaré. Természetesen a többiek is méltó partnerei voltak Győri Kornél együttesének, még ha néha kisebb intonációs, összjátékbeli, vagy dinamikai aránybeli hiányosságok elő is fordultak.

A Pécsi Vonósok koncertjét Orbán György /1947-/ 1998-ban eredetileg vonósnégyesre komponált, majd vonósenekarra átirta Bálzene – Rasumoffsky grófnak című 7 (!) tételes, ragyogó karakterdarabokat tartalmazó, mérsékelten modern, inkább a most divatos „neo-” áramlatba sorolható „újromantikus” műve zárta, a 3. tétel keringőjének ismétlését kiváltó – és a Marosvásárhelyen született, 1979-ben áttelepült zeneszerző mohácsi születésű feleségének elismerést is kivívó – remek előadásban. Pedig a Pécsi Vonósoknak nem volt könnyű dolguk, hiszen a Kodály Központban legutóbb – idén március 8-án – a Pannon Filharmonikusok is előadták Orbán György művét a miskolci zenekar igazgató-karmesterének, Kovács Lászlónak vezényletével, de Győri Kornélék „amatőr” produkciója szinte semmivel sem maradt el a Pannonos „hivatásosétól”. Az erőteljesebb karakterekben is alapvetően egységes és erőteljes ritmikai és összjáték, a líraiakban pedig finoman érzékeny hangzás jellemezte a Pécsi Vonósok játékát, mely a Győri Kornél által jól összefogott és koncepciózusan is jól felépített koncert egészével megmutatta, hogy az amatőrök is tudnak az „amatőrségen messze túlmutató” színvonalú, igényes produkciót nyújtani –nyilvánvalóan a profikénál hosszabb, de talán akár alaposabb felkészülés után –, egy jól megválasztottan közönségbarát műsor átadásával.

Kovács Attila
www.eozinmagazin.hu